

NATO Teadus- ja Tehnoloogiaorganisatsiooni tegevustes osalemise põhimõtted

1. Üldtaust

- 1.1 Käesolevas dokumendis sätestatud põhimõtted lähtuvad kaitseministri 28.10.2014 .a käskkirjaga nr 419 kinnitatud Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduspoliitika 2014-2022 meetme 4 eesmärgist.
- 1.2 Käesolevas dokumendis kasutatud mõisted ja lühendid tulenevad NATO Teadus- ja Tehnoloogiaorganisatsiooni (STO) põhikirjast (*Charter of the Science and Technology Organisation*, C-M(2012)0046) ja STO koostöövõrgustiku toimimiskorrast (*STO Collaborative Network Operating Procedures*, CSO/DIR(2016)027), mis reguleerivad nii organisatsioonisiseseid kui ka -väliseid protseduure, mida käesolevas dokumendis ei korrata, kuid vajadusel sellele viidatakse.
- 1.3 Käesoleva dokumendi ülesanne on luua Kaitseministeeriumi valitsemisalas, sellega seotud asutustes (Kaitsevägi, Kaitseväge Ühendatud Õppeasutused, Kaitseliit, Eesti Sõjameuseum – kindral Laidoneri Muuseum, Teabeamet, Kaitseressursside Amet, SA Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus) ning Eesti kaitsetööstuse sektoris selge reeglistik, mis reguleerib Eesti ekspertide panustamist NATO STO tegevustesse.

2. Prioriteetsed valdkonnad

- 2.1 NATO STO tegevustes osalemise aluseks on Eesti riigikaitse ja sõjalise võimearenduse seisukohalt oluliste üldpädevuste valdkondadega seotud eripädevused, mille koondnimekirja kinnitab Kaitseministeeriumi Teadus- ja Arendusnõukogu (KaTAN), või Eesti kaitsetööstussektori spetsiifilise nišivõimekuse arendamise vajadus.
- 2.2 NATO STO paneeliesindajate ning uurimisrühmades osalejate (edaspidi Eesti ekspertide) määramisel lähtutakse põhimõttest, et võimearendusega seotud riiklik teaduskompetents peab olema piisav vastava paneeli ja/või uurimisrühma valdkonnas ettenähtud kvaliteedi saavutamiseks.

3. NATO Teadus- ja Tehnoloogianõukogu (STB) liikmed

- 3.1 NATO STB hääletajaliige on kaitseministri käskkirjaga määratud Kaitseministeeriumi (KM) ametnik, kes juhib kaitsealase teadus- ja arendustegevuse valdkonda KM valitsemisalas.
- 3.2 NATO STB hääletajaliige esitab iga-aastase kokkuvõtva aruande Eesti osalemisest NATO STO tegevustes KaTAN-le.
- 3.3 NATO STB teine liige on Kaitseväe juhataja ettepanekul kaitseministri käskkirjaga määratud tegevväelane, kelle tööülesannete hulka kuulub kaitsealase teadus- ja arendustegevuse koordineerimine Kaitseväes.
- 3.4 NATO STB hääletajaliikme ja teise liikme täpsed ülesanded ja kohutused on sätestatud punktis 1.2 loetletud dokumentides.

4. NATO STO rahvuslik koordinaator

- 4.1 Rahvuslik koordinaator on NATO STB hääletajaliikme ettepanekul kaitseministri käskkirjaga määratud KM ametnik, kelle igapäevaste tööülesannete hulka kuulub kaitsealase teadus- ja arendustegevuse korraldamine ja koordineerimine KM valitsemisalas.
- 4.2 Rahvuslik koordinaator on aruandekohustuslik NATO STB hääletajaliikme ees.
- 4.3 Rahvuslik koordinaator on kontaktisik NATO STO paneeliesindajaile, uurimisrühmades osalejaile ning ka teistele asjassepuutuvatele isikutele erinevates administratiivsetes ja tehnilistes küsimustes.
- 4.4 Rahvuslik koordinaator vastutab NATO STO toetusprogrammi vahendite planeerimise ja taotlemise eest.
- 4.5 Rahvuslik koordinaator korraldab vähemalt kaks korda aastas NATO STO teemalisi töönõupidamisi, kus osalevad STB liikmed ja paneeliesindajad.
- 4.6 Rahvusliku koordinaatori täpsed ülesanded on sätestatud punktis 1.2 loetletud dokumentides.

5. NATO STO paneeliesindajad

- 5.1 Paneeli esindaja on KM kantsleri käskkirjaga kolmeks aastaks määratud oma valdkonnas tunnustatud teadlane, kaitsetööstuse sektori või KM valitsemisala ekspert. Igas paneelis võib olla kuni kolm esindajat, kellest üks peab olema hääleõigusega põhiesindaja. Paneeliesindajate määramisel lähtutakse järgmisest jaotusest:

Paneel	Üldpädevuse valdkond	Põhiesindaja	I lisaesindaja	II lisaesindaja <i>(vajadusel ja võimalusel)</i>
AVT (<i>Applied Vehicle Technology</i>)	Tehnoloogia	KVÜÖA	Avalikõigusliku ülikooli või teadus- ja uurimisasutuse esindaja	Eesti kaitsetööstuse sektori esindaja
HFM (<i>Human Factors & Medicine</i>)	Ressursihaldus			
IST (<i>Information Systems Technology</i>)	Tehnoloogia			
MSG (<i>Modelling & Simulation Group</i>)	Eestvedamine			
MSTC (<i>Maritime Science & Technology Committee</i>)	Operatsioonianalüüs			
SAS (<i>System Analysis & Studies</i>)	Operatsioonianalüüs			
SCI (<i>System Concepts & Integration</i>)	Tehnoloogia			
SET (<i>Sensors & Electronics Technology</i>)	Tehnoloogia			

- 5.1.1 Paneeli põhiesindaja on Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste (KVÜÖA) ettepanekul määratud oma valdkonnas tunnustatud teadlane või KM valitsemisala ekspert, kes kinnitatakse KM kantsleri käskkirjaga.
- 5.1.2 Paneeli I lisaesindaja kandidaatide ettepanekud esitatakse avalik-õiguslike ülikoolide või teadus- ja uurimisasutuse poolt KaTANle otsustamiseks rahvusliku koordinaatori kaudu ning kinnitatakse KM kantsleri käskkirjaga
- 5.1.3 Paneeli II lisaesindaja kandidaatide ettepanekud esitatakse, vajadusel ja võimalusel, kaitsetööstuse koostöökomitee poolt KaTANle otsustamiseks ning kinnitatakse KM kantsleri käskkirjaga.

5.2 Paneeliesindaja põhilisteks ülesanneteks on:

- 5.2.1 osaleda vastava paneeli jooksvas töös, omades ülevaadet vastava paneeli tegevustest ja plaanidest;
- 5.2.2 esindada Eesti riigikaitse ja sõjalise võimearenduse seisukohalt oluliste üldpädevuste valdkondadega seotud eripädevuste või Eesti kaitsetööstussektori spetsiifilise nišivõimekuse arendamist vastavas paneelis, osaledes paneeli töökohtumistel;
- 5.2.3 esitada teadus- ja arenduskomisjonile (TAK) rahvusliku koordinaatori kaudu igaaastase koondaruande vastava paneeli tegevustest ja plaanidest;
- 5.2.4 esitada TAKile ja KaTANile ettepanekuid, mis parandaksid ja hoogustaksid rahvusvahelist koostööd kaitsealase teadus- ja arendustegevuse valdkonnas;
- 5.2.5 tutvustada oma paneeli tegevust laiemalt KM valitsemisalas ja vajadusel ka avalikkusele;

- 5.2.6 osaleda vajadusel Eesti paneeliesindajate töönõupidamistel ning teistel koosolekutel;
 - 5.2.7 hoida kompetentsi vastava paneeli tegevuste valdkonnas;
 - 5.2.8 anda vajadusel eksperthinnanguid vastava paneeli tegevustega seotud küsimustes;
 - 5.2.9 muud STO koostöövõrgustiku toimimiskorras sätestatud ülesanded ja kohustused.
- 5.3 KM sõlmib paneeliesindajaga käsunduslepingu, kus fikseeritakse täpsemad paneeliesindaja kohustused ja õigused. Juhul kui leping ei näe ette tasu maksmist ega kulude hüvitamist, sõlmib lepingu STO rahvuslik koordinaator. Käsunduslepingut ei sõlmita juhul, kui paneeliesindajaks on oma tööülesandeid täitev KM valitsemisala ekspert.
- 5.4 Eesti ekspertide töö tasustamise ja kulude katmise põhimõtted:
- 5.4.1 Eesti ekspertidele makstakse tasu 500 €/aastas ning lisaks hüvitatakse kõik muud eelnevalt kokkulepitud kulud, mis on seotud eksperdi otseste ülesannete täitmisega, vastavalt punktile 5.4.2.
 - 5.4.2 STO paneelikohtumisel või töögrupi kohtumisel osalemisega seotud mõistlikud transpordi ja majutuskulud hüvitatakse kuludokumentide alusel, eeldusel, et need on rahvusliku koordinaatoriga eelnevalt kooskõlastatud. Hüvitatavate mõistlike sõidukulude all peetakse silmas turistiklassi lennupileteid ning mõistlike majutuskulude all väljaspool Eesti Vabariiki piirsummat 128 eurot/öö ning reisikindlustuse ja viisa vormistamise kulud.
 - 5.4.3 KM ei maksa tasu Eesti ekspertidele, kelleks on nimetatud oma tööülesandeid täitev KM valitsemisala esindaja.
 - 5.4.4 KM ei maksa tasu paneeli II lisaesindajale ning kulud kaetakse osalejate endi poolt.
- 5.5 Paneeli põhiesindaja saab vajadusel tagasi kutsuda KVÜÕA ettepanekul, I ja II lisaesindaja KaTANi ettepanekul. Tagasikutsumine kinnitatakse KM kantsleri käskkirjaga.

6. NATO STO uurimisrühmas osalejad

- 6.1 STO uurimisrühma all on mõeldud STO koostöövõrgustiku toimimiskorrast (*STO Collaborative Network Operating Procedures, CSO/DIR(2016)027*) tulenevalt järgmisi kolmanda tasandi (*LEVEL 3*) tehnilisi tegevusvorme: *Research Symposium (RSY)*, *Research Specialists' Meeting (RSM)*, *Research Workshop (RWS)*, *Research Task Group (RTG)*, *Cooperative Demonstrations of Technology (CDTs)*, *Long-Term Scientific Study (LTSS)*, *Multinational Exercise (MNE)*, *Military Application Study (MAS)*, *Research Lecture Series (RLS)*, *Research Technical Course (RTC)*.
- 6.2 Uurimisrühmas osaleja on STB liikme või vastava paneeli põhiesindaja ettepanekul, TAKis heaks kiidetud, rahvusliku koordinaatori kirjaga määratud, oma valdkonnas tunnustatud teadlane, kaitsetööstuse sektori või KM valitsemisala ekspert. Uurimisrühmas osalev kaitsetööstuse sektori ekspert on lisaks eelnevalt heaks kiidetud ka kaitsetööstuse koostöökomitee poolt.
- 6.3 Uurimisrühmas osalemise eelduseks on

- 6.3.1 KM valitsemisala asutuse spetsiifiline vajadus;
- 6.3.2 käimasolev või alustatav kaitsealane teadus- ja arendusprojekt;
- 6.3.3 kinnitatud eripädevuse arendamine;
- 6.3.4 Eesti kaitsetööstussektori spetsiifiline huvi või nišivõimekuse arendamine.

6.4 Uurimisrühmas osaleja ülesanneteks on:

- 6.4.1 osaleda vastava uurimisrühma jooksvates tegevustes vastavalt uurimisrühma tegevuskavale;
- 6.4.2 panustada vastava uurimisrühma tegevustesse oma erialase pädevuse piires;
- 6.4.3 esitada TAKile rahvusliku koordinaatori kaudu iga-aastane koondaruanne vastava uurimisrühma tegevustest ja plaanidest;
- 6.4.4 anda vajadusel eksperthinnanguid vastava uurimisrühma tegevustega seotud küsimustes;
- 6.4.5 tutvustada oma uurimisrühma tegevust ja selle lõpptulemusi laiemalt KM valitsemisalas ja vajadusel ka avalikkusele;
- 6.4.6 muud STO koostöövõrgustiku toimimiskorras sätestatud ülesanded ja kohustused.

6.5 Uurimisrühmas osalemisega seotud kulud katab iga üldpädevuse eest vastutav osalev asutus või osalev ettevõtte oma eelarvevahenditest. Erandjuhul võib taotleda kulude katmist KM eelarvest või toetusprogrammi vahenditest. Erandjuhu otsuse teeb TAK ja kinnitab STB hääletajaliige.

6.6 KM sõlmib Eesti eksperdiga käsunduslepingu, kus fikseeritakse lisaks punktis 6.4 toodud ülesannetele täpsemad kohustused ja õigused ning KM valitsemisala kontaktisik. Juhul kui leping ei näe ette tasu maksmist ega kulude hüvitamist, sõlmib lepingu STO rahvuslik koordinaator. Käsunduslepingut ei sõlmita Eesti eksperdiga, kelleks on nimetatud oma tööülesandeid täitev KM valitsemisala esindaja.

6.7 Uurimisrühmas osaleja saab vajadusel tagasi kutsuda rahvusliku koordinaatori kirjaga.

7. NATO STO toetusprogramm

7.1 NATO STO toetusprogrammi (*Support Programme*) vahendid on ette nähtud Eesti ekspertide toetamiseks (lähetustega seotud kulud).

7.2 Toetusprogrammi vahendeid kasutatakse eelisjärjekorras KM valitsemisala ekspertide osalemise toetamiseks NATO STO paneelides ja uurimisrühmades.

7.3 Toetusprogrammi vahendite planeerimise ja haldamisega tegeleb rahvuslik koordinaator.

7.4 Toetusprogrammi vahendite taotleja esitab rahvuslikule koordinaatorile iga konkreetse lähetusega seotud vormikohase taotluse mitte hiljem kui 65 kalendripäeva enne lähetuse toimumist.

7.5 Toetusprogrammi vahendeid kasutatakse ühe Eesti eksperdi lähetamiseks kohtumise kohta. Erandjuhul võib taotleda toetusprogrammi vahendite kasutamist kahe või enama eksperdi lähetamiseks samale kohtumisele, esitades põhjendatud taotluse rahvuslikule koordinaatorile.

- 7.6 Toetuse taotlejal ei tohi olla eelnevaid võlgu või täitamata kohustusi KM, Kaitseväge ega STO ees (näiteks esitamata kuludokumendid või aruanded).
- 7.7 Taotluse rahuldamise või tagasilükkamise otsustab STB hääletajaliige vastavalt rahvusliku koordinaatori ettepanekule, järgides käesolevas dokumendis sätestatud.

8. NATO STO uurimisrühmade tulemuste rakendamise seiresüsteem

- 8.1 Seiresüsteemi eesmärgiks on kindlustada Eesti ekspertide poolt NATO STO uurimisrühmades osalemisel saadud informatsiooni jõudmine lõpp-tarbijale ning tagada selle teabe võimalik edasine rakendamine KM valitsemisalas.
- 8.2 NATO STO *National Distribution Centre* on Eestis KVÜÕA Rakendusuringute Keskus, kuhu koondub kogu vajalik info Eesti osalusest NATO STO tegevustes.
- 8.3 Iga Eesti ekspert on kohustatud esitama KVÜÕAle rahvusliku koordinaatori kaudu:
- 8.3.1 iga-aastase koondaruande vastava uurimisrühma tegevustest ja plaanidest;
 - 8.3.2 lühiaruande uurimisrühma tegevusega seotud lähetusest (Lisa 1 „*NATO STO tegevusega seotud lähetuse lühiaruanne*“ vormil);
 - 8.3.3 vajadusel eksperthinnangu vastava uurimisrühma teemal;
 - 8.3.4 uurimisrühma tegevuse lõpparuande, mis on heaks kiidetud NATO CSO poolt;
 - 8.3.5 muud avaldatud publikatsioonid, artiklid, memod vms (edaspidi aruanded).
- 8.4. Rahvuslik koordinaator registreerib esitatud aruanded ja edastab need KVÜÕAle.
- 8.5. Pärast uurimisrühma tegevuse lõppemist ja lõpparuande saamist analüüsib KVÜÕA vastava uurimisrühma töö tulemi edasist rakendamist ja määrab vastutaja, pannes paika edasised tegevused tulemi realiseerimiseks.
- 8.6. KVÜÕA määratud vastutaja tutvub esitatud lõpparuandega ning hindab selle põhjal vastava uurimisrühma tegevuste tulemi võimalikku edasist rakendamist (Lisa 2 „*Lühihinnang NATO STO tegevuse tulemuste rakendamisele*“ vormil).
- 8.7 KVÜÕA määratud vastutaja esitab hinnangu Lisa 2 vormil rahvuslikule koordinaatorile, kellel on selle alusel õigus regulaarselt küsida rakendamise ülevaadet. Rahvuslik koordinaator esitab iga-aastase tulemuste rakendamist kokkuvõtva aruande KaTANile

9. NATO STO ürituste võõrustamine Eestis

- 9.1 NATO STO üritusi (sh STO direktoraadi (STB) kohtumine, paneelikohtumine, uurimisrühma kohtumine, sümposium, loengusari) võõrustatakse Eestis rahvusliku koordinaatori, paneeli (põhi)esindaja või uurimisrühma liikme ettepanekul.
- 9.2 Eestis NATO STO ürituse võõrustamise eelduseks on:
- a. Teema on seotud käimasoleva või alustatava kaitsealase teadus- ja arendusprojektiga;
 - b. Kaitsetööstussektori spetsiifiline huvi või olemasolev nišivõimekus teema osas;
 - c. Erandkorras muudel mõjuvatel kaalutlustel.

- 9.3 Ürituse võõrustamise ettepanek esitatakse TAK-ile otsustamiseks STB liikme või rahvusliku koordinaatori poolt ning kinnitatakse STB hääletajaliikme kirjaga STO-le.
- 9.4 STO direktoraadi (STB) kohtumiste ja paneelikohtumiste võõrustamise kulud kaetakse KM eelarvest.
- 9.5 Uurimisrühma kohtumiste, sümposiumite, loengusarjade jm STO ürituste võõrustamise kulud kaetakse olenevalt punktis 9.2 sätestatud ürituse võõrustamise eeldusest, kas KVÜÕA, üldpädevuse eest vastutaja, ettevõtte või TA projekti eelarvest. Erandkorras võib nimetatud ürituste korralduslike kulude katteks taotleda KM rahalist toetust, esitades vastava taotluse rahvuslikule koordinaatorile vähemalt 12 kuud enne sündmuse toimumist. KM toetuse otsustab TAK ja kinnitab STB hääletajaliige.
- 9.6 Ürituse võõrustamisega seotud korralduslike tegevuste eest vastutab tegevusega seotud Eesti ekspert.

10. Rakendussätted

- 10.1 Käesolev dokument jõustub selle kinnitamise hetkest.
- 10.2 Vajadusel toimub dokumendi muutmise algatamine TAKi koosolekul.

LISA 1

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Märge tehtud EV Kaitseministeeriumis20...
Juurdepääsupiirang kehtib kuni20...
Alus: Avaliku teabe seadus §35 lg 1 p3

NATO Teadus- ja Tehnoloogiaorganisatsiooni (STO) tegevustega seotud lähetuse lühiaruanne	
Esitaja nimi	
Esitaja amet	
Lähetuse sihtkoht	
Lähetuse toimumise aeg	
Vastu võttev organisatsioon	
Lähetuse põhjendus	
Lähetuse rahastamise allikas	
Ülevaade toimunust (sh välja tuua kõik oluline ja relevantne Eesti jaoks)	
Ettepanekud edasise tegevuse osas (sh uued algatused, kus Eesti peaks osalema; Eestipoolsed ettepanekud STO-le jmt)	
Järgmised kohtumised (aeg, koht)	
11. Allkiri ja kuupäev	<i>/allkirjastatud digitaalselt/</i>

LISA 2

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Märke tehtud EV Kaitseministeeriumis20...
Juurdepääsupiirang kehtib kuni20...
Alus: Avaliku teabe seadus §35 lg 1 p3

Lühihinnang NATO STO tegevuse tulemuste rakendamisele	
Esitaja nimi	
Esitaja amet	
Uurimisteema/-projekti nimetus	
STO tegevuses osalemise kulude katteallikas	
Probleem mida lahendati	
Lõpptarbija Eestis	
Teised potentsiaalsed infost huvitatud osapooled Eestis	
Tulemi edasine rakendamine Eestis (sh edasised tegevused tulemi rakendamiseks koos tähtaegadega)	
Tulemi edasise rakendamise eest vastutaja	
Muud ettepanekud	
Allkiri ja kuupäev	<i>/allkirjastatud digitaalselt/</i>